

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/232/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414210457
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6414210457.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej v právnej veci žalobkyne: O. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. X. XXX, v konaní právne zastúpená JUDr. Rudolfom Fajbikom, advokátom, Dobšinského 14, Banská Štiavnica, proti žalovaným: 1/ S. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XXX/X, W. Q., 2/ G. L., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. B. XXXX/X, W. Q., v konaní o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena, na odvolanie žalobkyne zo dňa 12. 02. 2016 proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6C/122/2014-30 zo dňa 29. 12. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd žalobu žalobkyne zo dňa 27. 08. 2014 odmietol a zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: „Žalobou zo dňa 27.08.2014 žiada žalobkyňa cestou právneho zástupcu určiť, že darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 07.05.2014 uzavretá medzi žalovanými 1/ a 2/ je neplatná a alternatívne žiada určiť, že tá istá darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 07.05.2014 uzavretá medzi žalovanými 1/ a 2/ je voči nej právne neúčinná.

Uznesením zo dňa 21.09.2015 č.k. 6C/122/2014-27 tunajší súd vyzval žalobkyňu, aby spresnila žalobu uvedením, či sa domáha iba určenia neplatnosti darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 07.05.2014 alebo iba určenia jej právnej neúčinnosti alebo určenia neplatnosti a súčasne aj určenia právnej neúčinnosti predmetnej zmluvy.

Podaním doručeným súdu dňa 05.10.2015 žalobkyňa cestou právneho zástupcu reagovala tak, že nejde o alternatívny petít ale o alternatívu dvoch petítov a teda nežiada určiť súčasne jedno aj druhé ale buď neplatnosť alebo neúčinnosť zmluvy.

Podľa § 42 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“), pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 79 ods. 1 O.s.p., konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov,

prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať. Ak sa návrh týka dvojstranných právnych vzťahov medzi žalobcom a žalovaným (§ 90), nazýva sa žalobou.

Podľa § 43 ods. 1 prvá a druhá veta O.s.p., sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa § 43 ods. 2 O.s.p., ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. Ak bolo podanie doplnené alebo opravené v celom rozsahu v súlade s uznesením podľa odseku 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže podľa § 210a rozhodnúť súd, ktorý ho vydal.

V zmysle ust. § 43 ods. 2 O.s.p. súd žalobu žalobkyne odmietol, nakoľko o spôsobe odstránenia vady žaloby bola v uznesení zo dňa 21.09.2015 poučená a nejasnosť žaloby, pre ktorú nemožno v konaní pokračovať svojim doplnujúcim podaním neodstránila.

I keď súd súhlasí so žalobkyňou, že právna neúčinnosť je podmienená platnosťou zmluvy (a preto pokiaľ je zmluva neplatná nemôže byť súčasne aj právne neúčinnou) a túto je preto potrebné skúmať aj v konaní o právnu neúčinnosť, opätovne treba zdôrazniť, že súd si sám nemôže vyberať o ktorej žalobe vlastne má konať. To preto, že podľa § 79 ods. 1 O.s.p. musí byť zo žaloby zrejmé, čoho sa účastník domáha a súčasne podľa § 79 ods. 1 O.s.p. a § 101 ods. 1 O.s.p. majú účastníci konania povinnosť tvrdenia a na preukázanie svojich tvrdení sú potom povinní označiť dôkazy, o ktorých súd rozhodne či ich vykoná. Ak však zo žaloby nie je zrejmé, čo má vlastne súd určovať, teda čo je predmetom konania, tak v konaní nemožno ďalej pokračovať.

Pokiaľ si žalobkyňa „nie je istá“, či je sporná zmluva neplatnou alebo či je platnou, no zároveň neúčinnou, tak situácia je ľahko riešiteľná tým, že sa bude domáhať oboch rozsudových výrokov, čím nedôjde ani k odmietnutiu poskytnutia spravodlivosti (denegatio iustitiae) žalobkyňi. I keď z logického hľadiska je dôvodnosť oboch nárokov popri sebe vylúčená z už uvedených dôvodov, bude v tom prípade súdu zrejmé, že má konať v rámci jedného konania o dvoch „spojených“ žalobách - o neplatnosť aj o neúčinnosť zmluvy a preto vôbec nie je potrebné, aby podávala dve samostatné žaloby. To, že ide o dve žaloby, uznáva v konečnom dôsledku aj samotná žalobkyňa vo svojom doplnujúcom podaní.

Už len záverom súd dodáva, že Občiansky súdny poriadok nepozná žalobu podanú „z opatrnosti“ (ako to uvádza žalobkyňa ohľadom určenia neúčinnosti spornej zmluvy) s tým, že akceptovať žalobkyňou prezentovaný názor, že ide v podanej žalobe o „alternatívu dvoch petitív“, by potom mohlo ad absurdum viesť k tomu, že by sa účastník v súlade s ust. § 79 ods. 1 O.s.p. mohol domáhať napr. zaplatenia určitej sumy a alternatívne tou istou žalobou zaplatenia len jej časti, resp. rozvodu manželstva alternatívne jeho neplatnosti, atď. a na takomto princípe, kedy by súd nahrádzal činnosť účastníka konania, občianske súdne konanie nefunguje.

Nakoľko situácia rozhodovania o trovách konania v prípade odmietnutia návrhu na začatie konania nie je v Občianskom súdnom poriadku osobitne riešená, pričom najbližšie tomu je svojou povahou úprava rozhodovania o trovách konania pri zastavení konania, súd vychádzal analogicky z ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keď žalovaným 1/ a 2/ v konaní žiadne trovy nevznikli“.

3. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu v odvolaní uvádza, že podľa názoru prvoinštančného súdu sa žalobkyňa má domáhať súčasne dvoch samostatných výrokov, ktoré sa navzájom vylučujú. Tento názor považuje za chybný. Pokiaľ sa dva nároky navzájom vylučujú, môžu byť uplatnené len alternatívne, v opačnom prípade by žaloby musela byť čiastočne úspešná a čiastočne neúspešná. Môže to viesť k tomu, že rozhodnutie prvostupňového súdu o jednom nároku sa stane právoplatným a rozhodnutie o druhom nároku odvolací súd zmení a žalobca tak stratí oba nároky. Podľa názoru odvolateľa, z podanej žaloby je zrejmé čoho sa žalobca domáha, na základe akých skutkových okolností a žalobca uniesol povinnosť tvrdenia i povinnosť označiť dôkazy. Právne hodnotenie je vecou súdu. Súd nemôže žiadať žalobcu, aby postupoval v rozpore s právnymi princípmi. Nič nebráni takej formulácii žaloby aká bola podaná. Splňa všetky náležitosti, aby podľa nej súd konal a nie je dôvod na jej odmietnutie. Žalobkyňa preto navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.
4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a uznesenie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP.
5. Treba prisvedčiť odvolateľovi, že z podanej žaloby je zrejmé čoho sa žalobkyňa domáha, na základe akých skutkových okolností a žalobkyňa uniesla povinnosť tvrdenia i povinnosť označiť dôkazy. Nepochybné nejde o nejasné podanie.
6. Treba však prisvedčiť aj záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade nemôže žalobkyňa svoje nároky uplatňovať alternatívnym petitom. V návrhu na začatie konania sa môže žalobca domáhať rôznych svojich nárokov uvedených v § 137 CSP. Čoho sa žalobca pre seba konkrétne domáha, musí byť však uvedené v tzv. konečnom návrhu, petite, čiže žalobnej žiadosti, ktorá musí byť presná a určitá, pretože vymedzuje predmet konania. Žalobný petit určuje rozsah, v ktorom súd danú vec prejedná a rozhodne. Žalobcom stanovený predmet konania musí súd jednak celkom vyčerpať, jednak ho nesmie prekročiť (výnimku tvoria len ustanovenia § 216 ods. 2 CSP).
7. Žalobca je oprávnený zahrnúť do jednej žaloby (žalobného petitu) aj viacej nárokov. V takom prípade sa hovorí o tzv. objektívnej kumulácii. Takýto postup nie je v rozpore s požiadavkami presnosti a určitosti žalobného petitu, lebo jednoznačne vytyčuje hranice, v ktorých rámci sa smie súd pri svojom meritórnom rozhodovaní a v priebehu konania pohybovať.
8. V rozpore s požiadavkou presnosti a určitosti petitu nie je ani tzv. eventuálny petit. V eventuálnom petite môže žalobca žiadať, aby bol žalovaný zaviazaný k určitému plneniu a pre prípad, že nastane určitá situácia, aby poskytol plnenie iné. Tak napr. sa môže žalobca domáhať, aby žalovanému bolo rozsudkom uložené vydanie určitej veci, a pre prípad, že žalovaný vec u seba nemá, zaplatenie jej peňažného ekvivalentu.
9. Tzv. alternatívnym petitom sa žalobca môže domáhať, pokiaľ to právny predpis alebo zmluva pripúšťa, aby žalovaný bol zaviazaný poskytnúť mu podľa svojej voľby jedno alebo druhé plnenie, napr. dodať určitú vec alebo zaplatiť určitú peňažnú čiastku.
10. S požiadavkou presnosti a určitosti žalobného petitu nie je v rozpore ani tzv. alternatíva facultas, kedy žalobca formuluje žalobu vo vec tak, že jej ochotný prijať od žalovaného miesto uplatneného nepeňažného plnenia plnenie peňažné. Žalovaný je oprávnený v takom prípade uspokojiť nárok žalobcu tiež tým, že zaplatí peňažnú čiastku stanovenú žalobcom.
11. Žalobný petit môže byť tiež formulovaný aj tak, že žalovaný je povinný splniť svoju povinnosť len vtedy, ak bude splnená určitá presne stanovená podmienka, alebo ak žalobca splní nejakú vzájomnú povinnosť.
12. Z podanej žaloby, z jej formulácie však nevyplýva, že žalobkyňa alternuje žalobný petit, tak ako ho chápe justičná prax a ani právna literatúra.
13. Žalobkyňa v návrhu žiada, aby súd prejednal dve veci vyplývajúce z dvoch rozdielnych skutkových základov. Žalobkyňa žiada rozhodnúť o dvoch nárokoch. Tieto nároky sa uplatňujú síce z jediného

konania žalovaných, ale ide o dva rozličné nároky vyplývajúce z dvoch rozličných skutkových zistení, pričom pri každom nároku bude dokazovanie zamerané inak. Objektívne a nepochybne ide o dva samostatné nároky.

14. Podľa ust. § 124 ods. 1 CPS každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu bolo povinnosťou procesného súdu konať v zmysle tohto ustanovenia.

15. Bolo teda na mieste, aby procesný súd postupoval podľa § 166 ods. 2 CSP a druhú z vecí vylúčil na samostatné konanie. Proti takémuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné (§ 357 CSP).

16. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).